

HLASATEL

Sborový časopis Náboženské obce Církve
československé husitské v Praze Vršovících

si krásu naší České republiky plnými doušky.

Byli jsme na různých místech, ale povím Vám zážitky nejčerstvější, z jižní Moravy, z kraje vinné révy, kde jsme v srpnu strávili pár dní. Jezdíme tam každý rok, ale stejně mě vždycky překvapí otevřenost, pohostinnost a laskavost místních lidí. Navštívili jsme spoustu památek, galerií, výstav, muzeí, synagog, kostelů, hřbitovů atd. V každém místě byl někdo, kdo mně připomínal Božího posla. Byl milý, laskavý, přívětivý, pokorný, ochotný cokoliv poradit, vysvětlit. Ten, kdosi nás bezprostředně oslovil, zeptal se, odkud jsme, povykládal nám o místní památce, poradil nám, kam máme jít dál a rozloučil se s námi „na shledanou a s Pánem Bohem“. Pro mne to je vždycky veliké obohacení, když potkám „dobrého člověka“. Mám pocit, že takovou laskavost a dobrotu chci mít v sobě taky. Říká se „Přej a bude ti přáno“. Ono to zřejmě funguje na principu předávání Boží přítomnosti dál a dál. Je to hezký princip.

Byli jsme kupříkladu v synagoze v Břeclavi, jako návštěvníci úplně sami. Pan průvodce nám poutavě povídal o moravských židech s humorem a moudrostí. Zůstali jsme půl hodiny po zavírací době. Pán nás

dál poslal na židovský hřbitov, kde opět nikdo nebyl. Klid místních náhrobků v nás vyvolával vyrovnanost a vděčnost, že můžeme poznávat pro nás nepoznané. Odpočinek pro duši.

Pak jsme chtěli navštívit v Brně diecézní muzeum a bylo už 20 minut po zavírací době. Paní průvodkyně otevřela dveře a už sbalená na cestu domů, odcházejíc, se zastavila přede dveřmi a chtěla zamknout galerii. V tu chvíli jsme se zeptali na otvírací dobu, zda můžeme přijít zítra a ona s nečekaným obratem řekla: „Tak když už jste tady, pojdte dál, já vás provedu ještě dnes, ať nemusíte zítra. Měli jsme soukromou prohlídku nádherných děl a exponátů. Paní byla milá, ochotně odpovídala na naše zvědavé otázky. Zůstali jsme hodinu po zavírací době. No, setkání s dalším Božím poslem.

Jezdíme do Popic u Břeclavi, k jednomu vinaři, který má úžasné víno. Letos jsme u něj získali i ubytování v penzionu a měli tak možnost si s ním více popovídat i dát pár vinných pohárků. Dozvěděli jsme se, že on sám sponzoruje výstavbu křížové cesty na jedné vinici a podporuje tím místní umělce. Pan vinař je silně věřící a svěřil se nám, že vlastně nic jiného než se modlit, aby vinná réva vyrostla do krásných šťavnatých hroznů, nemůže. Byli jsme se na křížové cestě podívat. Je to ojedinělý úkaz Jižní Moravy, takto vybudovaná cesta Ježíše Krista, uprostřed místních vinic. Vřele každému doporučuji!

Božích andělů chodí po světě hodně. Jen je objevit. Většinou jsou nenápadní, neprojevují se, neprosazují se, nechtějí být vidět, žijí prostě a jednoduše. Když něja-

pokračování na str. 6

MODLITBA NA ZAČÁTKU ŠKOLNÍHO ROKU

Dobrý Bože, na začátku školní docházky tě prosím, požehnej tomuto školnímu roku, abych se naučil všemu, co potřebuji k životu.

Dej, ať se naučím nejen probíranou látku, ze které mohu být zkoušený, ale ať se naučím především tomu, jak dobře žít.

Slovo škola pochází z latinského schola, což znamená volná chvíle, odpočinek a čas k zamyšlení. Dáváš nám čas školní docházky jako čas nicnedělání, ve kterém se můžeme věnovat tomu, co bychom při práci často přehlédli. Můžeme se věnovat vlastnímu tajemství života. Můžeme se zamyslet, a tak se setkat s vlastním nitrem.

Dej, ať je tento čas školní docházky pro mě požehnanou dobou tak, abych v sobě dokázal objevit, jaké možnosti a schopnosti jsi mi dal.

Uč mě využívat tohoto času natolik, abych mohl žít později tento život v povolání tak, aby byl smysluplný, a aby přinášel ostatním dobré plody.

Amen

Anselm Grün: Moje modlitební kniha

NEDĚLE V ZÁŘÍ

14. neděle v mezidobí 6. září

Blaze národu, jemuž je Hospodin Bohem, lidu, ježž si zvolil za dědictví. Nebesa byla učiněna Hospodinovým slovem, dechem jeho úst pak všecken jejich zástup.

(Žalm 33, 12.6)

První čtení z Písma: Ezechiel 3, 7-11

Druhé čtení z Písma: Římanům 13, 8-14

Evangelium: Matouš 18, 15-20

15. neděle v mezidobí 13. září

Zaradoval jsem se, když mi řekli: Půjdeme do Hospodinova domu! Kéž je na tvých valech pokoj, kéž se tvé paláce těší klidu!

(Žalm 122, 1.7)

První čtení z Písma: Genesis 50, 15-21

Druhé čtení z Písma: Římanům 14, 1-12

Evangelium: Matouš 18, 21-35

16. neděle v mezidobí 20. září

Lide můj, naslouchej učení mému, k slovům úst mých nakloň ucho. (Žalm 78, 1)

První čtení z Písma: Jonáš 3, 10-4, 11

Druhé čtení z Písma: Filipským 1, 21-30

Evangelium: Matouš 20, 1-16

17. neděle v mezidobí 27. září

Hospodine, vše, co jsi na nás uvedl a co jsi nám udělal, podle pravdivého soudu jsi učinil, protože jsme zhřešili proti tobě a neposlouchali tvá přikázání. Avšak nezříkej se nás úplně pro své jméno a nevzdaluj své milosrdenství od nás. (Přídavky k Danielovi 3, 31.29.34.35)

První čtení z Písma: Ezechiel 18, 1.29-32

Druhé čtení z Písma: Filipským 2, 1-13

Evangelium: Matouš 21, 23-32

Iz 51, 1-6

Ř 12, 1-8

ev. Mt 16, 13-20

ZE SKÁLY VYTESÁNI, Z JÁMY VYKOPÁNI

Prorok Izajáš přichází v prvním z dnes přečtených biblických textů s působivým obrazem skály a hluboké jámy. Připomeňme si jej, prorok oslovuje Boží lid takto: „Slyšte mě, kdo usilujete o spravedlnost, kdo hledáte Hospodina. Pohledte na skálu, z níž jste vytesáni, na hlubokou jámu, z níž jste vykopáni.“ Skála versus jáma – podržme v paměti obojí. Druhý z textů je známý Pavlův obraz církve jako živého organismu těla skládajícího se z řady údů. „Jako je v jednom těle mnoho údů a nemají všechny stejný úkol, tak i my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu.“ Jedno tělo, složené z rozličných částí. Evangelium dnešní neděle potom přináší první část rozhovoru Ježíše s Petrem u Cesareje Filipovy. Petr vyznává Ježíše jako Krista, Syna Boha živého, Ježíš o Petrovi říká, že je skálou, na které On zbuduje svou církev, a brány pekla ji nepřemohou. U Izajáše a Matouše se objevuje shodný motiv skály – skála, z níž jste vytesáni a skála, na které bude zbudována církev, u Pavla a Matouše je pak motiv těla – v jednom těle je mnoho údů a „nezjevilo ti to tělo a krev,“ odpovídá Ježíš na Petrovo vyznání, „ale můj Otec v nebesích.“

Zastavme se nejprve u motivu skály: „vytesáni ze skály, vykopáni z jámy“, říká Izajáš. O geniálním renesančním umělci Michelangelovi se traduje, že podobu sochy krále Davida nosil ve své mysli od okamžiku, kdy v mramorovém lomu spatřil monolit, ze které až o mnoho let později sochu židovského krále vytesal.

Miliony let byl kámen součástí skalního masivu. Na pomyslné časové ose od jeho vzniku v dobách utváření planety Země před dávnými věky, až do okamžiku jeho vykopání z hluboké jámy na začátku šestnáctého století, leží těsně před jejím koncem ještě jeden bod, a tím je skutečnost, že se v judské zemi, Betlémě, někdy tisíc let před narozením Krista, narodil chlapec jménem David. Tento David dospěl v muže, stal se izraelským králem, a když se naplnil jeho čas, ulehl ke svým otcům, o dalších dva a půl tisíce let potom přichází na svět ve středu Apeninského poloostrova dítě, které pojmenují Michel Angelo – a dál už ten příběh známe. Michelangelův David byl vytesán ze skály, vykopán z hluboké jámy, myšlenkou a úsilím svého stvořitele se zrodil do podoby, ve které ho dodnes můžeme obdivovat – na vlastní oči ve Florencii, anebo na bezpočtech obrazů, fotografií a napodobenin. Ovšem i o tom skutečném biblickém králi Davidovi platí slovo Izajášovo: „Pohledte na skálu, z níž jste vytesáni, na hlubokou jámu, z níž jste vykopáni.“ I když byl Izajáš o řadu generací mladším následníkem Davidovým a v době, kdy svá prorocká slova říkal, se už původní Davidovo království štěpilo na dva státní útvary a David byl už několik století po smrti, je na Davida, potomka Abrahamova, nahlíženo jako na skálu věků. Ostatně, samotný nazaretský Ježíš byl opakovaně titulován jako Syn Davidův. Naposledy jsme toto označení slyšeli před týdnem při výkladu Ježíšova setkání

s kananejskou ženou, která právě takto Ježíše tituluje: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Skála je znamením pevnosti, stability, neochvějnosti. Jestliže je o někom řečeno, že je vytesán ze skály, vykopán z hluboké jámy, je tím zdůrazňován jeho pevný základ, sounáležitost s tradicí, která přetrvává věky a prochází staletími. Zároveň je to ujištění nejen o tom, že podstatně přináležejí ke skále, ale také, že je z této skály milostiplně vytržen rukou svého Stvořitele. Při veškeré chatrnosti naší víry, vědomí vlastních nedostatků, mějme na paměti, že víra v Hospodina a jeho spravedlnost nás přičleňuje k tomu, co se nemění, činí nás součástí toho, co je stálé, pevné a neochvějné. Prorocká vize Izajášova graduje ve velkolepém obrazu konce věků, při kterém se nebesa rozplynou jako dým a země zvětší jako roucho a její obyvatelé pomřou – ulehnu v prach, ti co z prachu povstali a podobně se rozplynou i všechna pohoří i nížiny Země, která se rozplyne i se všemi svými kameny, jež se nám nyní zdají neochvějné a stálé. „Ale má spása,“ říká Bůh ústy proroka: „bude tu věčně, má spravedlnost neztroskotá.“ Až v této perspektivě, k níž dohlédá zralá víra, nacházíme jistotu, že je o nás postaráno, že jsme součástí celku Božího obrazu, který si v sobě neseme od početí až k závěrečnému finále. „Věnuj mi pozornost, můj lide, naslouchej mi!“ Tak jsme nabádáni z Božího slova. A jak s tím souvisí naše tělesnost a Pavlův obraz církve jako těla? Každá část těla má svůj přesně definovaný význam, svou funkci, svoje místo v rámci celku. Tělo, organismus, je nositelem života, jeho projevem a znamením. A život se pokaždé vztahuje k druhému životu, je

neustávajícím dialogem, interakcí živých bytostí. K tomu odkazuje ostatně i další neméně geniální dílo Michelangelovo – freska na stropě Sixtinské kaple Stvoření Adama: Bůh komunikuje se svým stvořením, se svým obrazem: stvořený a Stvořitel se k sobě vztahují.

V čase prázdnin a dovolených jsme měli možnost navštívit s rodinou bohoslužebná shromáždění i jiných křesťanských denominací, poznávat i jinou, nežli jen tu naši „domácí“ – husitskou tradici. Uvědomil jsem si, jak při veškeré různosti i rozmanitosti způsobů vyznávání, jsme si v křesťanské víře podobni, procházíme stejnými problémy, úzkostmi i radostmi, že jsme skutečně v Kristu jedním tělem a nemá cenu, aby ruka žehrala, že není nohou, nebo něčím dalším. Jsme součástí jednoho celku, jednoho těla, z jedné skály vytesáni, z jedné hluboké jámy vykopáni. Jen maličko jsme omezeni, že nejsme rovni Bohu, ale přesto korunováni jeho slávou a důstojností. Je nám svěřena vláda nad dílem Božích rukou, pod nohama nám Bůh všechno klade. Jsme skálou, která když se přidrží Krista tak, že se stane jeho tělem, nepřemůžou ji ani brány pekel.

Amen

*Kázání o XXI. neděli po svatém Duchu
23. srpna 2020 v Husově sboru ve Vršovicích.*

PROGRAM NA ZÁŘÍ

6.9.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl, káže O. Nováček
11.9.	pátek	18 hod.	Zahradní slavnost - rozloučení s prázdninami	zahrádka před Manou
13.9.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
16.9.	středa	18 hod.	Vernisáž výstavy Tvůrčí dílna Jindřicha Štreita	kostel
20.9.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
25.9.	pátek	17 hod.	schůze rady starších	sákrístie
27.9.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl, káže A. Frýdlová

dokončení ze str. 2

kého potkám, vždycky mě to trochu překvapí, nadchne, rozehřeje se mi srdce a mám chuť být taky Božím andělem a předat část Boží přítomnosti zase někomu dalšímu. To si jistě Bůh přeje.

Dana Krausová

KONTAKT

Moskevská 34/967
101 00 Praha 10-Vršovice
e-mail: info@husuvsbor.cz
www.husuvsbor.cz
e-mail faráře: david.frydl@husuvsbor.cz
tel.: 271724317 (Farní kancelář)
271726461 byt faráře
731100059 mobil faráře

Vršovické divadlo MANA
Centrum MANA, zapsaný spolek
produkce: Tobiáš Frýdl, tel. 778001097
www.vrsovickedivadlo.cz
e-mail: info@vrsovickedivadlo.cz
tobias.frydl@vrsovickedivadlo.cz
Prodej vstupenek před začátkem představení na pokladně divadla.

ŽIVOT V KŘESŤANSKÉM SPOLEČENSTVÍ

(Význam farního společenství)

Jaký je jeho základ, jaký by měl být, se můžeme zamýšlet a ptát se na začátku nového období, nového školního roku, kdy se farní společenství navrácí do plné aktivity častějšího setkávání.

V drobném spisku ŽIVOT V OBECENSTVÍ (ve společenství) Dietricha Bonhoeffra jsem našla podněty k zamýšlení, autor chce ukázat realizaci křesťanského obecnství v praktickém životě. Dietrich Bonhoeffer (nar. r. 1906 ve slezské Vratislavi, zemřel r. 1945 v koncentračním táboře Flossenburg) je německý evangelický teolog, filosof a bojovník proti nacismu. Byl zatčen v dubnu 1943 po atentátu na Hitlera, jako účastník protinacistického odboje byl popraven na jeho zvláštní rozkaz na samém konci války.

Z jeho myšlenek: Církev je církví jen tehdy, když je tu pro druhé. Ježíš nevolá k novému náboženství, ale k životu. Jako teolog zdůrazňoval přítomnost Ježíše Krista ve společenství křesťanů po celém světě. Kládl důraz na kázání na hoře, následování Ježíše, soulad víry a jednání, v čemž šel sám příkladem, obzvláště v době nacismu. Ve svých dopisech z vězení rozvíjel myšlenky ohledně směřování církve k solidaritě s potřebnými, a k nenáboženské interpretaci bible, církevní tradice a bohoslužby.

ŽIVOT V OBECENSTVÍ

OBECENSTVÍ

Pro věřícího člověka není samozřejmostí, že smí žít v obecnství s jinými věřícími. Je to Boží milost, že se církev Páně může v tomto světě zjevně shromažďovat kolem Božího slova a svátosti. Tělesná přítomnost věřících je pro křesťana zdrojem nevýslovné radosti a posily. Dar viditelného obecnství udílí Pán Bůh v rozdílné míře.

Křesťana odloučeného dočasně od obecnství potěší krátká návštěva věřícího bratra, sestry, společná modlitba a požehnání. Povzbudí jej dopis napsaný rukou věřícího člověka. Jiní se mohou těšit z nedělního obecnství při bohoslužbách. Druzí zas mohou prožívat křesťanské obecnství při setkávání rodin. Obecnství se spoluvěřícími přijímejme s důvěrou a chválami, chválíme Boha za to, co při nás vykonal. Nestěžujeme si na to, co nám Pán Bůh nedal, ale děkujeme mu na každý den za to, co nám dává. Jen ten, kdo děkuje za malé věci, dostává i ty velké. Protože nedovedeme děkovat Pánu za drobné, všední dary, bráníme mu v tom, aby nás obdaroval velkými dary, jež pro nás připravil. Prosíme za velké věci, ale zapomínáme Pánu Bohu děkovat za ty drobné (ač ne v pravdě drobné) každodenní dary, jež nám udílí. Jak může Pán Bůh svěřit velké dary těm, kteří nedovedou z jeho ruky přijímat vděčně dary malé? Děkujme Pánu Bohu na každý den za křesťanské obecnství, do něhož jsme postaveni.

OBECEŇSTVÍ

Starozákonní den začíná večer a končí opět západem slunce. To je čas očekávání. Den novozákonní církve začíná východem slunce a končí opět rozbřeskem nového dne. To je čas naplnění, čas vzkříšení našeho Pána. V noci se Kristus narodil, o poledni, když Kristus na kříži trpěl a umíral, světlo se proměnilo v tmu, ale za jitřního rozbřesku onoho velikonočního rána vstal jako vítěz z hrobu Ranní rozbřesk patří církvi vzkříšeného Krista. Písmo svaté říká, že první myšlenka a první slovo nového dne má patřit Bohu. „Každého jitra předchází tě modlitba má“ (Žalm 88,14). Počátek nového dne by neměl být pro věřícího člověka chvílí, kdy by jej opět přepadly obtíže a starosti všedního dne. Nad každým novým dnem stojí sám Bůh jako dárce. První naše myšlenky by měly patřit tomu, jemuž patří celý náš život. Ke společné p o b o ž n o s t i r a n n í (v rodině) patří čtení Písma, píseň a modlitba. V církvi je od nepaměti zvláštní význam přisuzován společným modlitbám ze žalmů. Žaltář je velkou školou modlitby - učíme se, co to znamená modlit se: modlit se na základě Božího slova a na základě Božích zaslíbení. A z modliteb žalmů se učíme za co se máme modlit. Žalmy nás učí modlit se jako církve - učím se modlitbu těla Kristova. To mne osvobozuje od mých osobních tužeb, umožňuje modlit se nesobecky.

O b e c e Ň s t v í u s t o l u znamená pro věřícího závazek. Nejíme svůj vlastní chléb, ale „chléb náš vezdejší“ jsme nejen duchem, ale celou svou tělesnou bytostí navzájem spojeni. Pak patří d e n věřícího člověka j e h o p r á c i. „Člověk vychází ku práci své a k dílu svému až do večera“ (žalm 104,23). Práce staví člověka do hmotného světa. Má člověka upoutat a stát se mu tak zábranou vůči lenosti a tělesnému pohodlí. Křesťan slyší Boží volání k práci, ale zároveň i výzvu k stálému obecenství s Bohem - apoštol Pavel „bez přestání se modlete.“ (1:Te 5,17.) Modlitba nezdržuje od práce, ale naopak pomáhá jí, staví se za ni a dává jí vážnost i radostnost. Celý den dostává disciplínu a řád. V e č e r n í o b e c e Ň s t v í u s t o l u - místo pro přímluvné prosby. K večerní modlitbě křesťanské domácnosti patří obzvláště prosba za odpuštění všeho špatného, čeho jsme se vůči Bohu a svým bližním dopustili, za odpuštění pro bratry a za ochotu odpustit těm, kteří nám všelijak ublížili. Prosba za ochranu v noci, o pomoc andělů proti úkladům satana.

DEN V ÚSTRANÍ

„Ztišením se sluší tebe chválit, Bože na Sionu“ (Žalm 65,2). Mluvení i mlčení má svůj čas (Kaz. 3,7). Ve ztišení spočívá zvláštní moc k osvětlení, k očistění a k soustředění se na nejpodstatnější. Ztišení před Božím slovem vede k pravému slyšení tohoto slova a tudíž k pravému promlouvání tohoto slova v pravý čas. Co slouží ke vzdělání a prospěchu se dá povědět několika málo slovy. Ve chvílích meditace pročítáme vybraný text a zamýšlíme se nad zaslíbením, jež nám Pán skrze něj osobně dává a uvažujeme nad tím, co má nám povědět. Čteme Boží slovo jako slovo určené pro nás, pronikne do našeho srdce a zapustí v něm kořeny. Tak jako Maria uložila slovo pastýřů ve svém srdci. Na základě

Božího slova modlíme se za jasné Boží pokyny pro náš den - za ochranu před hříchem, za růst v posvěcení, za věrnost a sílu k našim úkolům a můžeme si být jisti vyslyšením své modlitby, protože tato se opírá o Písmo a jeho zaslíbení.

SLUŽBA

Jakmile se lidé sejdou, není možné, aby si jeden druhého nevšímal, nepozoroval ho a neposuzoval. Jednou z nejdůležitějších zásad křesťanského soužití je, že se zapovídá jednotlivcům potají hovořit o druhých. Kde člověk od začátku cvičí svůj jazyk v kázni, tam dochází k vzácnému objevu. Najednou člověk přestane druhého soustavně porovnávat, kritizovat a soudit, přestane mu vykazovat určité místo, činit násilí a ponechá mu svobodu, jako mu ji nechává i Bůh. Člověk ke svému údivu poprvé objeví u bratra stvořitelské Boží moci. Zjistí, že Bůh jej učinil jinakým, než jakým bych jej učinil já. Pán Bůh mi jej dává jako bratra ne proto, abych nad ním vládnul, ale abych nad ním spatřoval Boha jako Tvůrce. Ve své svobodě mi bude tento bratr nyní k radosti, zatímco dříve mi působil starost a problémy. Nikdy nemohu dopředu vědět, jak má vypadat Boží obraz při mém bližním, vytváří se vždy nově, dle Boží vůle.

Jak vypadá pravá bratrská služba v křesťanském obecnství?

První služba spočívá v n a s l o u c h á n í j e d e n d r u h é m u. Je v tom Boží láska k nám, že nám Pán Bůh dává nejen své slovo, ale že nám nastražuje i svůj sluch. Proto je dílem Božím i to, abychom se naučili druhému naslouchat, naslouchat trpělivě a pozorně.

Druhá služba je a k t i v n í p o h o t o v o s t k p o m o c i, k drobné pomoci v malých a všedních záležitostech. Jen tam, kde ruce jsou pohotové ke službě lásky a milosrdenství, může zvěst o Boží lásce a milosrdenství zaznít radostně a hodnověrně.

Za třetí se zmíníme o s l u ž b ě, k t e r á s p o č í v á v n e s e n í d r u h é h o. „Jedni druhých břemena neste a tak plňte zákon Kristův“ (Ga 6,2). Nést břímě druhého znamená přiznat mu právo na subjektivní existenci, snášet ho tak jaký je a radovat se z něj. „Se vši pokorou, tichostí a snášenlivostí snášejíce se vespolek v lásce“ (Ef4,2) Nepohrdnout jím, jestliže zhřešil, umět jej snést, přijmout a odpustit mu. Hřích bratra máme nést, nikoli soudit.

Jestliže fungují tyto tři služby, pak může být přistoupeno k tomu nejvznešenějšímu - k e s l u ž b ě B o ž í m s l o v e m. Tu se jedná o dobrovolné neformální zvěstování slova Božího od člověka k člověku. Jde o takové situace, kdy lidskými slovy může člověk člověku zvěstovat Boží potěšení i napomenutí, připomínat Boží dobrotu i svatost. Protože známe Boží dobrotu i hněv, dovedeme být k sobě milosrdní i přísní. Vzájemně si sloužíme slovem ku pomoci, povzbuzujeme se k následování Krista. K tomu nám Pán Bůh bratrské obecnství dal.

Jana Gottwaldová

Při pročitání Hlasatele v roce 2003 a v několika následujících letech, si každý může živě představit, co znamená ono příslovečné úsloví, že je někde práce jako na kos-tele. Ve zdejším sboru to platilo do slova a do písmene. Velkými úpravami už prošla horní modlitebna a prostranství kolem oltáře, tedy presbyteria, a začala se řešit generální rekonstrukce kolumbária. Na pozadí tohoto způsobu pohřbívání bylo starokřesťanské pojetí církve jako společenství živých i mrtvých, církve pozemské bojující i církve nebeské zvítězilé. Jedním z vyjádření této sounáležitosti dvou světů je i kolumbárium. Zde se s vírou i vděčností ohlížíme za těmi, kteří nás v náplň věčnosti předešli a o kterých věříme, že zesnuli v Božím slitování a milosti. Architekt Karel Truksa vyprojektoval samostatný prostor jediného kolumbária na balkonu západní stěny kos-tela. Schránky, které zde byly umístěny, však byly záhy zaplněny a bylo třeba jejich prostor rozšířit. Rada starších sice zvažovala návrh architekta Jiřího Jakuba přemístit urnové schránky pod kůr, ale ve složité době válečné okupace zvolila kvůli nedostatku finančních prostředků „prozatímní“ umístění v místnostech zákristie a v prostorách za presbyteriem. Tento nouzový stav trval až do roku 2006, takže více než po 60 letech bylo rozhodnuto navázat na původní řešení a vybudovat nové, samostatně přístupné prostory pod kůrem Husova sboru. Hlavní myšlenkou při koncipování nového kolumbária bylo oddělení bohoslužebného prostoru od prostor pohřebiště ovšem při zachování vzájemného dialogu a propojenosti obou částí. Prostor byl také doplněn fontánou (vodotečí) a několika dalšími prvky, například umělecky hodnotným lustrem, dobovými fotografiemi ze starých Vršovic a také lavičkami k posezení a vzpomínce na drahé blízké, které zde má spousta lidí z našeho sboru nebo i z vršovického okolí.

Bohuslava Marková

ZÁPISKY Z TURECKÉHO VĚZENÍ:

NENÍ NIC HORŠÍHO NEŽ DOZORCE ATEISTA

Hned na začátek chci uvést jeden poznatek platný po celou dobu mého věznění. Není nic horšího než vyšetřovatel nebo dozorce ateista. Věřící člověk má ve většině případů aspoň nějaké zábrany a dokáže se v rámci daných podmínek zachovat lidsky. Největší trýznitelé a trýznitelky tak byli vždycky ti, kdo o sobě prohlašovali, že jsou ateisté. Takoví, kteří by byli většině z nás na první pohled sympatičtí – moderní, prozápadní lidé, kteří s islámem nechtějí mít nic společného. Ale v devadesáti procentech případů jsou právě tito osvícení ateisté těmi, kdo ve věznicích strhávají lidem nehty a polévají vyslýchané vroucí vodou. Téměř žádný věřící muslim by to neudělal.

Pamatuji si jeden moment krátce po zatčení. Skoro dva dny jsem nic nepila, a tak jsem zkusila požádat jednoho z policistů o vodu. Připomněla jsem, že jeho kolega před dvěma dny mi vodu dal. „To byl muslim, on musí, protože mu to nařizuje islám. Já jsem ateista, já vás

tady můžu nechat chcípnout,“ odpověděl mi. A v podobném duchu se nesly celé čtyři roky. Pokud se ke mně někdo zachoval lidsky, v naprosté většině případů to byla některá z muslimských dozorkyň. Ty mě často někde za rohem, aby nás nikdo neviděl, objaly, vyjádřily mi podporu a slibovaly, že se za mě budou modlit. Personál věznice ve Vanu se tak choval mnohem lidštěji než později v Ízmiru, kam mě přesunuli. Podle mě je to do velké míry tím, že ve Vanu byli převážně Kurdové, z naprosté většiny věřící.

Muslimové víru neberou zdaleka tak vážně, jak si myslíme. Mívala jsem důležitý úkol – budit své modlíci se kamarádky na namáz, ranní modlitbu. Dělala jsem to obvykle tak, že jsem z dotyčné se zvoláním Alláhu akbar strhla deku.

V Ízmiru jsem strávila téměř tři měsíce ve špinavé kobce bez deky, bez hygienických a úklidových potřeb, bez hrnku na vodu, bez čehokoliv, bez možnosti cokoli si koupit. Takzvané moderní, emancipované a ateistické dozorkyně, kterých je v Ízmiru většina, si moji situaci viditelně užívaly. Kelímek na vodu jsem od nich nedostala. Dva měsíce jsem musela pít z dlaní strašně špinavou vodu, která tekla z kohoutku. Dva měsíce jsem myla sebe, nádobí, místnost a oblečení jedním jediným saponátem. Nic jiného nebylo. Koupit jsem si nic nemohla, protože jsem neměla nákupní formulář. I ten si totiž musíte koupit, k tomu ale potřebujete nákupní formulář. Začarovaný kruh. Dva měsíce mi nikdo ten list papíru, kterého mají štosity, nedal. Na žádost o úklidové potřeby mi dozorkyně odpověděly, že nic nepotřebuju, že jsem sama teroristická špína. Jak jsem se z toho začarovaného kruhu nakonec dostala? Po víc než dvou měsících přemístili na můj blok jednu zahalenou dozorkyni. Ta mi sama od sebe hned druhý den přinesla formulář společně s dekou, kterou jsem také dosud neměla. Prý se na mě nemohla dívat. Možná je to jen obrovská náhoda – nevím, každopádně tohle jsem zažila.

Spoluvězni, se kterými jsem strávila čtyři roky, byli z naprosté většiny muslimové. Za celé čtyři roky jsem se nesetkala s jakoukoliv separací, s jakýmkoli odporem vůči mě coby nemuslimce. Za celé čtyři roky jsem nenarazila na jakoukoliv nevraživost vůči nemuslimům, křesťanům, Evropanům. Opravdu ne. Složení lidí v tureckých věznicích je přitom dost pestré – jsou tam muslimky, které chodí poctivě zahalené, čtou korán a pravidelně se modlí. Jiné ženy na první pohled vůbec muslimku nepřipomínají, chodí moderně oblékané, nezahalené, nicméně se také poctivě pětkrát denně modlí a během svátků dodržují půst. Další se sice za muslimky považují, i když se v životě nemodlily a islámské tradice nedodržují. A potkala jsem také křesťanky, ateistky, alavitky i jezídky.

Během čtyř let ve vězení jsem nezažila, že by se kvůli víře dělaly jakékoliv rozdíly. Kdo věří nebo nevěří, je pro každého naprosto osobní věc, nikdo se do toho nikomu neplete. K náboženským povinnostem věřící přistupují věcně, asi jako k úklidu nebo čištění zubů. Když se někdo chce modlit nebo číst korán, poprosí ostatní, jestli můžou trochu ztlumit televizi. Ostatní odpoví, že jo, ale ať počká po písničce. Pokud jsem měla nějakou otázku k islámu, vždycky jsem dostala odpověď, nicméně sám od sebe nikdy nikdo s přednáškou nezačal.

Jednou mě modlíci se spoluvězeňkyně poprosily, ať je během modlitby obcházím zezadu a nechodím jim před koberečkem, že jim to modlitbu kazí. Dále jsem dostala instrukce, ať

nevyhazuju chleba a hurma (sušené ovoce) do koše mezi ostatní odpadky, ale do vyhrazeného pytle. Zbytky chleba a „posvátných“ potravin se v Turecku nevyhazují s odpadem, ale třídí se zvlášť, potraviny se potom dávají zvířátkům. Tohle jediné po mně muslimové chtěli. O ramadánu to vypadalo tak, že my, co jsme nedržely půst, jsme přes den uklidily a vůbec udělaly všechnu práci, co byla potřeba, aby naše kamarádky mohly odpočívat. Ty, které se postily, pak byly vždycky vzhůru do čtyř hodin ráno. A vždycky pak dávaly pozor na to, aby nebyly při oslavách příliš hlučné a nás, které jsme spaly v patře, pozdě v noci nerušily. Koli-krát jsem zezdola slyšela „prosím tě, neřvi tolik, vždyť Marki nahoře spí“. Takhle tam vypadá nenávist k nevěřícím.

Když si moje kamarádky chtěly ve skupině číst nahlas korán, zeptaly se, jestli mě nebudou rušit, když jsem si třeba zrovna četla. Samozřejmě že nerušily, hodila jsem si obvykle nějaký hadr přes hlavu a sedla si k nim. Čtení (ono je to spíš zpívání) koránu má nádhernou atmosféru. Stejně jako ramadán a další svátky. Pro každého, i pro nevěřící. Po čtení z koránu vždycky někdo přednesl modlitbu, do které zahrnul vedle rodinných příslušníků všechny spoluvězně v cele, včetně nevěřících, křesťanů a ateistů. I pro ty žádal od Alláha ochranu. Vždycky předtím, než jsem měla soud, vzala paní Yildiz, moje vězeňská maminka, do ruky korán a dvě hodiny se modlila za to, aby mě pustili. A to jsem si z ní ještě dělala legraci, že takhle to na světě nefunguje, že je potřeba spíš poslat někoho za soudcem s obálkou.

Muslimové víru neberou zdaleka tak vážně, jak v naší části Evropy předpokládáme. I kolem plnění náboženských povinností bývá spousta legrace. Jednu starší paní, Fatmu, jsem jednou ráno zastihla, jak míří s ohřátou vodou do koupelny. Ptám se, proč se neumyje odpoledne, až poteče teplá voda. Fatma mi vysvětlila, že si musí umýt hlavu teď, aby se mohla jít modlit, protože se jí zdál erotický sen. Řehtala jsem se tehdy na celé kolo (a ona taky). Kdykoliv si pak Fatma ohřívala vodu na čaj, hned jsem se ptala, co se jí zdálo. Sama mi pak, kdykoli jsem ji viděla ohřívat vodu v konvici, se smíchem hlásila, že je to voda na čaj. Jelikož se ráno věnuji sportu a vstávám brzy, měla jsem důležitý úkol – budit své modlící se kamarádky na namáz, ranní modlitbu. Dělal jsem to obvykle tak, že jsem z dotyčné se zvoláním Alláhu akbar strhla deku. Ne všichni se navíc modlí přesně v předepsaný čas. Někteří vstávají odpoledne s tím, že si to pak odbudou všechno najednou. Do čehož jsem často rýpala a připomínala, že podle koránu se můžeš pomodlit později, pokud máš nějakou neodkladnou práci, ale ne proto, že chceš do dvou odpoledne spát.

Lidé se možná dokážou přetvařovat týden, dva, když někam cestujete. Dokážou se možná přetvařovat v táborech, kde od vás potřebují pomoc. Ale nedokážu si představit, jak by se někdo přetvařoval čtyři roky, a ještě v takto vypjaté, kritické situaci. Můžu s klidným svědomím zopakovat to, co jsem řekla před čtyřmi lety po cestách na Blízký východ a návštěvách uprchlických táborů: S moji kulturou jste kompatibilní!

Markéta Všelichová, Československo-kurdská solidarita

Vršovický Hlasatel – časopis Náboženské obce Církve čs. husitské v Praze Vršovících. Vydává Husův sbor Praha 10 - Vršovice. Vedoucí redaktor David Frýdl. Redakční rada: David Frýdl, Miroslav Svoboda. Příspěvky zasílejte poštou na adresu Husova sboru, Moskevská 34, Praha 10, 101 00 nebo elektronicky: info@husuvsbor.cz. Neprodejné – pro vnitřní potřebu církve. Vychází jednou měsíčně. K dostání na Farním úřadě. Cena dobrovolná, náklady na jeden výtisk 7 Kč.